

Dinsdag, 23 mei 1978

Wij zijn niet alwetend of onfeilbaar. Denkt u alstublieft over het gegevene zelf na. Heeft u een onderwerp?

- ❖ *De namen van de bijbelboeken komen niet overeen met de personen, die wij er achter vermoeden. Kunt u iets vertellen over de echte auteurs en hoe zij kwamen tot hun weten.*
- ❖ *Het tweede onderwerp is: bestaan er geestelijke hiërarchieën? Wat doen zij voor de aarde, kunt u namen noemen. Zijn er rangordes, gezien vanuit uw visie.*

Laten we het eerst maar hebben over de bijbelkwestie. De boeken hebben wel allemaal namen, maar die namen zijn betrekkelijk willekeurig gegeven. Achter elke naam gaan vaak een aantal personen en soms meerdere geslachten schuil. U kunt het alleen al zien wanneer u zich bezighoudt met Numeri b.v. U vindt daar allerlei koningen met enorm lange perioden van regeren, doodgewoon omdat het hele families waren. Zo gaat het ook met al die profeten. Heel vaak zijn uitspraken van een aantal profeten samengevoegd onder de naam van de voornaamste. Op dezelfde manier zoals ze tegenwoordig mopjes vertellen van de een of andere vooraanstaande persoonlijkheid, over Einstein, Newton of Napoleon desnoods. Men zegt dan, dat het bij hem gebeurd is. Dat is niet waar, het zijn gewoon anekdoten, die op heel andere mensen betrekking hebben, zelfs vervormd zijn. Dat wordt allemaal zo bij elkaar gebracht. De meeste mensen gaan uit van het standpunt, dat die bijbel onder inspiratie is geschreven. Dat kan ik wel begrijpen, want anders kun je het niet tot een heilig boek verklaren. Laten we dan heel nuchter kijken naar wat er staat. Er staat een heleboel feitenmateriaal in. Er staan een hele hoop veronderstellingen in. Er staan dichtwerken gelijkenissen, allerlei mystieke zaken in. Dat zou dan allemaal geschreven moeten worden door degene, die er voor tekenen. Neen, dit is de overlevering van een heel volk en vaak de analyses, die dit volk weer heeft gemaakt ten aanzien van de leerstellingen van bijvoorbeeld de Babyloniërs, Egyptenaren en andere beschavingen en culturen uit die tijd, waarmee men in contact en vaak ook in conflict is geweest. Wanneer je het Oude Testament zo leest, kom je als vanzelf tot de conclusie, dat het aantal schrijvers bijna oneindig is. Wanneer we nagaan hoeveel geschiedenissen vooruitlopen op de uittocht naar Egypte en we realiseren ons, dat toen in opdracht van Mozes de Leviëten dit alles hebben vastgelegd, dan weten we, dat alles wat er voor staat in ieder geval een samenraapsel is van mondelinge overleveringen, legenden, sagen misschien, mythen.

Wanneer we datgene, wat er na komt, goed ontleden, worden we geconfronteerd met bijvoorbeeld visioenen, met reeksen wijsgerige uitspraken, met hele betogen.

Jesaja kan er wel van van. Jesaja 1 nog meer dan Jesaja 2. Je kunt deze twee boeken, alleen al op grond van de stijl verdelen in twee delen. Wanneer je dat allemaal overziet, is er maar één conclusie mogelijk: het is een verzamelwerk, waar aan elk boek, dat onder een enkele naam of aanduiding bestaat een onbekend groot aantal auteurs heeft meegewerkt en waarbij de samenvatting waarschijnlijk eerst is gebeurd vele jaren nadat een dergelijke figuur verdwenen was. De notities en de overleveringen zijn samengevat als het ware.

Zeker is het ook, dat bepaalde dichtwerken, als het Hooglied van Salome, niet van Salome zelf is. Salome, was geen dichter, maar hij had wel dichters in dienst. Dat liefdesgedicht - een van de mooiste gedichten trouwens - is dus niet geschreven door de koning zelf, maar door iemand, die voor hem werkte. Hij zette er wel zijn handtekening onder.

Het is al net zo iets als de vele levensbeschrijvingen, die politici en filmsterren tegenwoordig uitgeven. Die worden ook door een ander geschreven, maar onder hun naam. Zo is dat ook in het verleden gebeurd.

Ik hoop, dat deze uiteenzetting voldoende is. Ik kan er natuurlijk wel een uurtje over doorzagen, als u dat graag wilt. Veel meer, dan ik nu gezegd heb en dat van feitelijke betekenis is, kan ik niet naar voren brengen.

- ❖ *Is dat hetzelfde met het Nieuwe Testament?*

Het eerste geschrift van het Nieuwe Testament is ontstaan in de jaren 60, dat wil zeggen ruim dertig jaar na Jezus' dood. Daarvan zijn vele versies in omloop geweest. Een van die versies is later uitgewerkt. Wat betreft de andere evangeliën, die zijn van nog latere datum, zeg maar 70 tot 100 Jaar na Jezus' dood.

Ze vallen dus in een periode - nu moet u het me niet kwalijk nemen, dat ik het zo zeg - dat degenen, die Jezus' leven beschrijven hemzelf niet gekend hebben. Ze doen dit op grond van overlevering. Dat is punt een.

Punt twee: Er zijn in diezelfde periode en in de tijd van de Afrikaanse kerkvaders, zeg maar de eerste 300 jaar van het Christendom, nog de apocriefe evangeliën in omloop geweest. Er is op het concilie van Trente uiteindelijk besloten, dat deze vier evangeliën echt zijn en de andere niet. Dit wijst er al op, dat hier menselijk gezag een keuze heeft gemaakt en dat hier geen sprake is van goddelijk ingrijpen. Ook wanneer dit in de papale versie natuurlijk wel gebeurd zou zijn. Men zou bij alle evangeliën een stok hebben neergelegd. Bij vier evangeliën was de volgende dag de stok voorzien van amandelbloesem. Als je dat weer even nagaat, wie had de sleutel? Dat waren, juist, u heeft het in de gaten, de lijfwachten van de Paus. Wie zouden dus toegang hebben kunnen krijgen tot die tempel, zonder dat iemand het merkte, al weer diegenen, die direct onder het pauselijk gezag vielen, die bijvoorbeeld met een signetring, een zegelring, konden aantonen, dat zij het recht hadden binnen te gaan. Het was toevallig ook nog in de tijd, dat de amandelbloesem overal bloeide. Dus wat is eenvoudiger dan een paar takjes afsnijden en stilltjes naar binnengaan? Het zijn geen wonderverhalen, het is gewoon een politieke keuze geweest. Je kunt zeggen, dat het wezen van Jezus aardig overkomt, ofschoon de leraar, de rabbi, eigenlijk meer over komt dan de mens. De mens Jezus wordt weggedrukt achter allerlei wonderbaarlijkheden. Een enkele keer krijgen we er fragmenten van te zien. Bijvoorbeeld zoals in de hof van Gethsemane. Voor de rest eigenlijk niet.

Wanneer je dan verder kijkt naar de evangeliën, zoals ze nu gehanteerd worden, dan zegt men, dat dit het Nieuwe Testament is. De rondschrijvens of zendbrieven van Paulus en enkele andere apostelen, rekent men heel handig eveneens tot het door God geïnspireerde woord. Men ziet daarbij eenvoudig over het hoofd, dat Paulus zegt: "Dwing ze om in te gaan." Jezus zegt: "Wanneer ze niet luisteren willen, dan ga je verder naar het volgende huis. Schudt het stof van je sandalen en ga verder naar de volgende."

Zo zijn er zo veel van die dingen. "God doet alleen wonderen door zijn uitverkorenen." Paulus zegt het wel niet direct, maar laat het toch maar even doorklinken. Jezus zegt, wanneer zijn apostelen bij hem komen en zeggen, dat er anderen genezen in Jezus' naam en in de naam des Vaders: "Verheugt u dan." Met andere woorden: Jezus zegt geen concurrentie, alleen uitbreiden van het Woord, Paulus maakt er een regime van, een monopoliestaat. Zo kun je doorgaan. U moet goed begrijpen, het is misschien allemaal heel erg mooi. Wanneer je het bekijkt op een menselijke, redelijke wijze, dus niet op de onredelijke wijze van de gelovige, die geen argumenten wil horen of zien, dan kom je tot de conclusie, dat er ook hier zoveel menselijk ingrijpen aanwezig geweest is, dat niet meer gesproken kan worden van een onvervalste versie van Jezus' leer. Dit is dan misschien erg vervelend, maar als we dat erkennen zullen we misschien de moed vinden om in die evangeliën te zoeken naar de werkelijke betekenis. Naar datgene, wat Jezus werkelijk was, werkelijk wilde, werkelijk geleerd heeft.

We lichten dan de essentiële punten er uit, zonder ze te beschouwen als iets wat alleen maar bestaat in een bevoorrechte kring. Dat is een Joodse visie: onder elkaar moet je betrouwbaar zijn; onder de heidenen, de gojiten, is het wat anders. Zo is het een hele tijd geweest. Datzelfde zie je ook insluipen in het Christendom: Wij hebben de voorrechten en de anderen... nou ja. Enfin, kijkt u maar naar de christelijke politiek in Afrika op het ogenblik. Ik dacht, dat we daar ook zeer terecht kunnen zeggen, dat het een kwestie is van zoeken naar de weg, die Jezus is. Wanneer je dat niet wilt doen, maar alleen uitgaat van de menselijke interpretaties, van de geschriften, zoals ze algemeen aanvaard worden, dan moeten we helaas zeggen: "Arme mensen, jullie praten jezelf een meerwaardigheid aan, die je niet bezit. Je praat jezelf aan zondigheid aan, die niet Gods' bedoeling is geweest. Je vergeet zelf de weg te gaan, die je geweest wordt." Dat vind ik het jammere van de wijze waarop de evangeliën geïnterpreteerd zijn. Hebt u commentaar?

❖ *Er gaat van de bijbel toch nog heel wat uit. Dat blijft toch?*

Het is iets anders dan te zeggen, dat het waardeloos is. U heeft mij dit ook niet horen beweren. Maar we zijn wel op een punt gekomen, dat we constateren, dat er zoveel menselijk ingrijpen is geweest, zoveel menselijke factoren zijn er in gesloten. De mensen houden zich zo vast aan bepaalde interpretaties, die ook in de loop der tijden veranderd zijn. Ze houden zich bezig met woordverschuivingen. De Jacobusbijbel is er een voorbeeld van. Ook in de Itala

komt het voor, de eerste Latijnse vertaling. Je moet dan wel tot de conclusie komen, dat het geheel niet te accepteren is als een direct van God stammend geheel. Dat zou niet redelijk zijn. Dan zeg je: "Goed, in deze leer, in deze waarheid, zo goed als in andere delen van de wereld, in andere leerstellingen, is de waarheid Gods aanwezig. Dan is het niet mijn taak om te steunen op dit heilige boek, woordelijk en letterlijk, maar dan is het mijn taak om vanuit dit boek en vanuit mijn eigen wijze van geloven en denken, de waarheid te vinden, het Licht te vinden en vervolgens mijzelf daarin aan te passen" Dat is heel iets anders, dacht ik. Zijn we het daar over eens geworden? Het zal wel, anders zat u hier niet.

Een kennis van me omschreef een theoloog als: nou ja, Theo loog, hij liegt eigenlijk nog steeds.

We zien alles interpreteren. Mensen interpreteren alles en naar zichzelf toe. Zo komt die mens ook tot een heel andere voorstelling van de wereld, dan het in werkelijkheid is.

Als we kijken naar die vraag van u: zijn er hiërarchieën? dan kan ik zeggen, dat er zeker gezagsverhoudingen bij ons zijn, maar het zijn geen permanente gezagsverhoudingen. Laat me het heel eenvoudig stellen. U zit hier bij elkaar. Er valt er een flauw. Een van u heeft EHBO of is dokter. Wie is dan degene, die op dit moment de orders geeft? Dat is degene, die de kennis heeft, die de vaardigheid bezit, die de mogelijkheid heeft. Zo dadelijk moet er buiten iets opgetild worden. Dan kijken we naar diegene, die de beste spieren heeft, want die is dan degene, die het dan het beste kan doen. Zo gaat dat bij ons ook. Hiërarchieën, dat is een menselijke manier van denken. Gezagsverhoudingen. We hebben de aartsengelen, de tronen, de heerschappij, noemt u ze maar op. Je gaat dan menselijk een rangorde vaststellen, die vanuit een bepaald standpunt bestaat, maar die niet te allen tijde en voor ieder lid daarvan bestaat. Een aartsengel kan in een functie aartsengel zijn, in een andere kan hij gewoon een engel zijn en in een derde misschien nog natuurgeest. Het is dus niet mogelijk om alles precies te definiëren. De bron van die indelingsgeschiedenis vinden we eigenlijk al terug in een poging om de godenwereld te omschrijven en te definiëren. U denkt dan waarschijnlijk aan de Grieken. Als u nu werkelijk een hele mooie stamboom wilt hebben, dan moet u eens die van India noemen. We hebben een Schepper, een Drie-eenheid, een verlossende figuur. We hebben daar een heel regiment goden en godinnen, van de hoogste tot de laagste toe. Waarom? Omdat de mens bepaalde functies ziet als zeer dichtbijstaande, terwijl hij andere functies ziet als hoogverheven. Bepaalde dingen ziet hij als een eenvoudige krachtsinspanning en andere als een miraculeus vertoon van onverwachte vermogens. Zo komt hij tot die indeling. Wanneer je in mijn wereld komt, maakt u zich geen zorgen, u komt er allemaal, dan zult u wel ontdekken hoe het eigenlijk is. Waar kan ik antwoord op geven. Wat draag ik in me. Dat maakt uit wie ik ben, maar ook welke taak ik kan aanvaarden, welk gezag ik kan vertonen, welke krachten ik eventueel kan uitoefenen. Dat betekent, dat u op sommige punten, kort na uw overgang al, leidend kunt optreden, terwijl u in het andere geval onderdanig bent of zelfs teruggedrongen wordt tot een benepen toeschouwer zijn.

In Europa heeft men zich natuurlijk wel een beetje met die indelingen bezig gehouden. Wonderlijk genoeg, zijn de eerste indelingen, die we in het Christendom aantreffen, ten dele van Griekse origine en ten dele te wijten aan de Midras-dienst. Later vervlakt dat een beetje. Er is een tijd, dat men eigenlijk geen groot verschil maakt tussen een heilige en een engel, zoals een aartsengel. Als een heilige heilig genoeg is, dan achten ze hem nog belangrijker dan een aartsengel. Een heilige is heilig genoeg, wanneer voldoende mensen zeggen, dat hij heiliger is dan andere heiligen.

Dan komt langzaam maar zeker de opkomst der Kalifaten. De Moorse invloeden vloeien uit. Dat betekent, dat steeds meer mensen geconfronteerd worden met de mystiek, zoals die in dit rijk wordt aanvaard.

U moet niet vergeten, dat in de oude Islam, de Christelijke priester en de Joodse geleerde werden gezien als volwaardig. Ze behoefden dan niet te geloven in Mohammed, maar waren toch gelijkwaardig aan het volk. Dit betekende, dat in die tijd van de Kalifaten eigenlijk een enorme ontwikkeling mogelijk werd van wetenschappen, waarbij mensen van verschillend geloof en van verschillend denken samenwerkten. Gelijktijdig werd daardoor ook een menging van mystiek en mystieke opvattingen tot stand gebracht. Nu heeft Mohammed zelf gesproken over de reis naar de zeven hemelen. Vandaar uit uitdrukking, dat u soms in de zevende hemel bent. Waar u die gezocht heeft moet u zelf weten. Er is nu een Joodse schrijver, die dit alles

vastlegt in een "standaardwerk" van mystieke filosofie. Het is de basis van het kabbalisme, zoals het zich in het Christendom verder ontwikkelt, men noemt het wel eens de tuin van Pongrenaten(?). Hierin geeft hij een filosofisch systeem aan, dat gebaseerd is op de veel oudere overlevering van de levensboog, de brug waarop we op het ogenblik nog de spiegel tussen de twee zuilen bij de Macon aan danken; de levensboom, welke eveneens vele mystieke richtingen nog steeds wordt gehanteerd als zijnde de aanduiding van de drie wegen volgens welke men uit de kamers tot de kroon kan komen tot de voltooiing. Wanneer je nu denkt aan de zeven hemelen en je leest dit werk, kom je tot de conclusie, dat deze gelaagdheid in zeven hier indirect aanwezig is. Hoe zit het nu verder in elkaar? Elke keer wordt elke laag nog weer in drie factoren gesplitst.

In elk daarvan wordt een aantal regerende personen gesteld waarbij er steeds een is, die de kroon vormt en waarbij we dus een reeks van twee en een reeks van drie krijgen, die als het ware met hun eigen personeel weer ondergeschikt zijn. Daaronder vinden we de basis waarop zo'n functie is opgebouwd. Deze is dan chaos voor de trap, die omschreven wordt, maar gelijktijdig kroon voor de trap, die er onder ligt. Kunt u dat volgen?

Wanneer je dat zo bekijkt, zeg je, dat het erg mooi geconstrueerd is, maar hoe komt de man aan al die namen? Als je het systeem kent van omzetting, van letteromzetting en je gaat die namen ontleden, blijkt, dat ze eigenschappen vertegenwoordigen, met andere woorden deze man heeft in zijn mystiek systeem de eigenschappen van het goddelijke, zoals ze in verschijning kunnen treden, ingedeeld in een aantal afzonderlijke lagen of hemelen, sferen en hij heeft daarbij elke functie zodanig benoemd, dat door omzetting een eigenaam kon ontstaan. Die eigenaam werd bovendien nog heel bijzonder berekend, want er staat ook een getal. Een functioneel getal, dat eveneens ook weer in de kabbalistische leer gebruikelijk is. Hier hebben we te maken met iets, wat mensen hebben opgezet. Hoe kan een mens begrip hebben voor de wereld, waarin vaste afmetingen, een vaste tijd, vaste normen, eigenlijk niet bestaan. Dat is voor een mens ondenkbaar.

Wanneer ik van u een foto neem, kan ik zeggen: "Kijk, zo is hij." Maar dat blijft niet zo, morgen bent u een beetje anders. Als u zich beweegt, bent u al weer anders. Het geeft echter het wezen weer. Op deze manier zou je kunnen zeggen, dat langzaam maar zeker de steeds christelijker wordende kabbala, waarin veel alchemistische elementen en symbolen worden opgenomen, plus gnosis van de gnostici, dat deze een momentopname wordt van de geestelijke werkelijkheid, waarmee de mens geconfronteerd is. Dat is volkomen juist, het is een momentopname. Die momentopname is echter in een ver verleden gemaakt en ze is zelfs toen gemaakt door mensen met een bepaalde voorstelling van de kosmos, van de belangrijkheid van de wereld, van de samenhangen zoals ze overal bestaan. Denk niet, dat dit iets bijzonders is. In de tijd van de eerste dynastie, van de Yens in China, hadden de mensen ook al een geloof aan een hiernamaals. Hoe bouwden ze dat op? Ze hadden het over de hemelse keizer met zijn raadsheren, die gelijktijdig de winden vertegenwoordigden. Er waren allerlei rangen en standen, precies zoals in het dagelijks leven. In feite waren de tuinen van de hemelse keizer niets anders dan een geïdealiseerd replica van de stoffelijke wereld. Dat hebben zelfs de Egyptenaren gedaan. Hun voorstelling van het hiernamaals bevat eveneens rangen, standen, belangrijkheden, krachtsverschillen en een omgeving, waarin men denkt zich prettig te zullen voelen. Het is dus geen wonder, dat het gebeurd is. Die voorstellingswereld van de mens stuit dan, wanneer hij is overgegaan, op de vaagheid van de geestelijke wereld. Ze is niet vaag in bestaan. U kunt als geest intenser leven, beleven, intenser voelen, in grotere precisie communiceren met anderen, dan u zich op aarde kunt voorstellen.

Er zijn ook negatieve punten, maar die zijn in verhouding niet zo groot. Ze worden steeds kleiner, naarmate je onafhankelijker wordt van de mensvoorstelling, waarin het ik zich probeert terug te vinden.

Wat is dus onze wereld? Onze wereld bestaat uit zeer sterken en wat zwakkeren, uit zeer bewusten en iets minder bewusten. Nu is de moeilijkheid, dat bij ons de communicatie gebonden is aan, wat je zou kunnen noemen, een echo-effect, met andere woorden ik kan alleen een ander verstaan, wanneer ik in mij voldoende gegevens heb of begrip of gevoel of wat dan ook, om het inkomende signaal te vertalen in bewustzijn. Je zegt: "He, dus dat," dan kun je vanuit de bekende gaan variëren en zo zelfs het onbekende meester worden. Maar, ik ben gebonden aan de kern van mijn eigen wezen natuurlijk. Het zal u duidelijk zijn, dat ik als geest in mijzelf eigenschappen heb, die ik op dit moment belangrijk vind. Op dat punt ben ik

dus, vanuit mijzelf en voor alles waarmee ik harmonie kan wekken, de top van de piramide. In alle punten, waarin ik niet kan reageren, zijn anderen mijn meester, wanneer ik besef, dat er een reactiemogelijkheid is. Besef ik die geheel niet, dan ben ik gewoon uitgeschakeld; ik kan er niet mee verbonden zijn.

Wanneer je dat allemaal samenvat, dan krijg je een beeld van de wereld waarin wel degelijk rangorden bestaan, de belangrijkheid. Waarbij belangrijkheid en rangorde op het ene en het andere moment kunnen veranderen. Je hebt een gemeenschappelijk iets, noem het licht of harmonie, dat blijft voor ons allemaal wel hetzelfde, ofschoon de intensiteit, waarmee we het ervaren groter zal worden, wanneer we meer deel kunnen hebben aan het geheel van de kosmos. Wat de rest betreft, het volgende. Het klinkt misschien krankzinnig, maar als de minister boodschappen gaat doen - aangenomen, dat hij het zelf doet en niet laat doen door zijn chauffeur op staatskosten - dan weet hij zelf niet wat hij moet gaan kopen. Hij kijkt dan eerst eens wat het vrouwtje heeft opgeschreven, dan gaat hij dat kopen. Met andere woorden op dat ogenblik is het vrouwtje de meerdere van de minister. Zodra het om andere zaken gaat, is de minister de meester van het vrouwtje. Begrijpt u waar het om gaat? Iemand, die dicht bij u op aarde staat, die kan wanneer het uw aarde betreft, ingrijpen op die aarde en zal vaak veel doelmatiger optreden dan iemand, die daar ver vanaf staat, die alleen de grote lijnen voelt, maar de details, die voor mensen zo belangrijk zijn, misschien over het hoofd zien. Dan zal die grote zijn kracht lenen aan iemand, die in alle opzichten, behalve dit besef van de aarde, zijn mindere is. Wat is dan de rangorde, wat is hier de hiërarchie? Ze wordt bepaald door het ogenblik. Het is bij ons eigenlijk zo - nu heb ik het over lichte sferen - dat alle samenwerking geheel geschiedt op een basis van vrijwilligheid. Dit betekent ook, dat je automatisch en vrijwillig de andere als meerdere erkent voor zover het voor die taak nodig is. Als je die taak niet belangrijk en noodzakelijk vindt, werk je er niet aan mee. Op deze manier krijg je een samenwerking, die perfect zou zijn, ook voor de mensen, omdat bij elke taak de op dat punt meest deskundige zeggenschap heeft, tot de taak voltooid is. De controle ligt dan weer bij degenen, die de totale werking het gemakkelijkst overzien.

❖ .... onverstaanbaar.

Ja, dat voel je aan. Bij u heeft u een diploma nodig. Als je kijkt wat een diploma op aarde betekent, is het vaak, dat je antwoord hebt geweten op vragen, die anderen - die even dom waren als jij - gesteld hebben, waarna je de antwoorden al lang vergeten hebt, zoals zij de vragen ook al niet meer weten. Je gaat dan, op grond van die deskundigheid met een beperkte vaardigheid aan het werk. Het zou natuurlijk heel iets anders zijn wanneer uw gehele wezen zou moeten antwoorden. Wanneer je naar een advocaat gaat en je vraagt of je een kans hebt, dan kan ik me voorstellen, dat de advocaat antwoordt: "Als de gegevens liggen zoals u zegt, en ik meen te weten, dat we volgens het Burgerlijk Wetboek..... ja, dan hebben we daar wel een kans. Ik zal het voor u naslaan, maar betaalt u al vast maar."

Stel nu, dat die advocaat precies ziet wat er aan de hand is. Geen verhullingen, hij ziet de feiten. U kunt niet zeggen: "ik raadpleeg u over deze zaak," zonder dat uw gehele wezen, alles wat maar samen kan hangen met die zaak, toegankelijk wordt voor uw advocaat. Die weet dan al precies wat er aan de hand is. Als hij zegt, dat hij het wel eens na zal kijken, ziet u, dat hij denkt: "Misschien is er wel wat mee te beginnen, of dat is een zaak, die gewonnen wordt, maar we zullen er eerst een wat brieven over schrijven." Dat lees je. Je kunt dan ook zeggen, dat als het zo staat, je zijn diensten verder niet nodig hebt of, dat de advocaat dan maar meteen dat of dat moet doen. Dat weet je dan. Dat is bij ons de kwestie. Deskundigheid erken je omdat de inhoud en de mogelijkheden van de ander, wanneer het punt tussen twee of meer entiteiten wordt aangeroerd, volledig duidelijk zijn, zonder dat je er iets van kunt terughouden, iets van kunt bemantelen. Daardoor is die deskundigheid als iets vanzelfsprekends, omdat in het contact over bepaalde zaken automatisch blijkt wie ten aanzien van die zaak de meeste mogelijkheden heeft. Daarmee is hij dan, voor zover het die kwestie betreft, de meerdere geworden van alle anderen, die er zich mee willen bemoeien.

Kunt u het volgen? Was het maar zo op aarde, hé?

❖ *We zitten alleen nog met een betalingssysteem. We hebben een bepaalde hiërarchie, hoe hoger je bent, hoe hoger het salaris. Ook die minister heeft de grote lijnen voor 's lands economie in zijn hoofd, voor de uitvoering ervan gaat hij naar de bank; de Ingenieur gaat naar de draaier. Zij zeggen beide: "Maak mij of doe dit of dat."*

.... met een groot verschil. De minister zegt niet tegen de bank, dat dat de opzet is en dat zij dat moeten regelen. Dat zij maar een voorstel moeten doen en dat hij wel zal kijken of het politiek haalbaar is. De ingenieur zegt niet tegen de draaier: "Hoe kun jij dat het beste maken?" Hij zegt: "Hier is mijn ontwerp en dat moet jij uitvoeren." Hier blijft dus de minister de meerdere van de ander, de ingenieur ook. Hetzelfde vergelijk: die minister komt met zijn moeilijkheden bij een geestelijke bank, aangenomen, dat die bij ons mogelijk zijn, ze bestaan gelukkig niet, dan zegt hij: "Dit is mijn probleem, dit is mijn visie." Die bank kan dan ook niet zeggen: "Laten we maar meespelen." Die bank kan alleen maar zeggen, hoe zij er tegenover staan. Hoe hun kennis is. Die minister kan dan ook niet meer zeggen, dat zij dit of dat moeten doen. Hij kan alleen zeggen of hij wel of niet meewerkt. Hij kan die bank niet meer beletten om datgene wat beseft is, om te zetten in invloed of werking. Er is dus een groot verschil tussen, dat probeer ik u alleen maar duidelijk te maken.

❖ *Aangezien wij als mens ook geest zijn, alleen we zitten dan nog in een pakje, moeten wij dat besef toch ook hebben. 't Is alleen verstoep.*

Ja, inderdaad. Als je sommige mensen een geestelijk laxermiddel zou kunnen geven, dat zou dit misschien veel moeilijkheden opheffen. Het is bij u latent, het is verborgen. Dat komt, omdat u vast zit aan redelijke processen plus beperkte uitdrukkingsmogelijkheden. Wanneer ik met u praat, kan ik proberen een denkbeeld over te brengen. Ik doe dit ondermeer - u heeft dit vanavond al kunnen constateren - door vaak een en hetzelfde standpunt vier of vijf maal verschillend te benaderen en te omschrijven. Hierdoor probeer ik voor u een afgerond beeld te geven, iets waar u zelf op in kunt haken. Maar u heeft geen volledige uitdrukkingsmogelijkheden. Dan bent u verder, voor een deel althans in uw uitdrukkingsmogelijkheden ook, beperkt. U hebt namelijk een voorstelling van wat hoort en wat niet hoort, wat mag en wat niet mag, hoe zus is en hoe zo is, enzovoorts.

Die voorstellingen berusten niet op de feiten van het ogenblik. Zij berusten op een algemene voorstelling, die als enig juiste wordt gegeven aan een ieder, waarop ieder die op zijn eigen wijze ontduikt. Dat is een groot verschil. Een mens, die geestelijke waarde zou hebben, zou in de eerste plaats zijn eigen geestelijke gevoeligheid aanmerkelijk vergroten. Hij zou dus als het ware zijn medemens moeten kunnen "aflezen". Hij zou een - althans receptief - telepaat moeten zijn, zowel emotioneel als rationeel. Hij zou dus de inhouden van een ander moeten kunnen aanvoelen. Het zou wederkerig moeten zijn. Dat komt maar zelden voor. Daarnaast zou deze mens het buitenredelijke element van zijn bestaan en wezen moeten kunnen inschakelen, niet als dominant ten aanzien van of ondergeschikt van zijn rede, maar als gelijkwaardige en compenserende factor voor die rede, waarbij gevoelens evenveel te zeggen krijgen als redelijke argumenten. Dat is voor de mensen ook erg moeilijk. Wat u zegt is theoretisch voor een groot gedeelte waar te maken. In de praktijk, echter, veronderstelt het een gevoeligheid en een ontwikkeling van de mensen, die zo groot is, dat ze daardoor in hun huidige maatschappelijke samenhang niet eens meer zouden kunnen blijven bestaan. Vandaar, dat het niet aanwezig is.

❖ *Vraag over nut aan Gene Zijde (onverstaanbaar)*

Neen, dat zou ook geen nut hebben. Als u allemaal geest zou zijn, dan zou u als enig nut overhouden het feit, dat omstandigheden in de geest zonder meer door denken te wijzigen zijn, in de stof alleen maar veranderd kunnen worden door een combinatie van ingaan op bestaande materiele en kosmische wetten plus een geestelijke wil. Dat is dus het verschil, maar u gaat juist naar de wereld toe om te leren, dat dingen anders kunnen zijn dan je denkt. Bij ons is dat veel moeilijker. Ik heb al gezegd, dat er wel bepaalde nadelen zijn.

❖ *Anders dan je denkt, anders dan je voelt, zou ik zeggen.*

Dat zijn woordspelletjes. Voelen op zichzelf heeft voor een mens weinig betekenis, hetzij het wordt omgezet in een denkbeeld. Anders gezegd, gevoelens krijgen voor een mens pas een hanteerbare betekenis op het ogenblik, dat ze associatief zijn omgezet in redelijke begrippen, waarvan de samenhang door de emotie en niet door een menselijke logica bepaald hoeft te worden.

❖ *Vraag over bewustzijn entiteit. Hoe weet je dat de ander meer weet.*

Ik weet niet wat hij meer weet. Ik weet wel, dat hij meer weet, om de doodeenvoudige reden, dat er bepaalde associaties overblijven, die voor mij vervagen op het ogenblik, dat mijn volledige inhoud ten aanzien van die ander geprojecteerd is, zodat hij meer teruggeeft dan ik in feite bezit. Ook wanneer ik dat niet kan ontvangen, kan ik dat wel constateren. De

meerwaardigheid kan ik vooral zien in de mogelijkheden. Dan zie ik dus, dat zich daar processen afspelen, die ik niet geheel kan volgen. Ik weet wel, dat die processen een bepaalde kracht, een bepaald licht, een bepaalde mogelijkheid inhouden. Ik echter kan dit vanuit mijzelf niet waarmaken; hij echter wel. Dus is hij mijn meerdere, zeker zolang het deze zaken betreft. Dat is juist hetgeen ik probeer te betogen, er is geen vaste rangorde. We kunnen die vanuit een menselijk standpunt stellen, dus niet vanuit een geestelijk standpunt, omdat daar de onderlinge belangrijkheid bepaald wordt door onderling contact en datgene wat verder dat contact ten doel heeft.

❖ *Zij, die daar erg mee bezig zijn en in het licht zijn, zijn dan toch al heel ver? Is dat nog nodig voor hun persoonlijkheid. (niet goed te verstaan)*

Als we zover zouden zijn, dan weet ik niet of we deze middelen nog zouden hanteren. Wij nemen aan, dat zij opgaan in het licht. Zodat ze eigenlijk de totaliteit vertegenwoordigen, niet meer hun eigen persoonlijkheid.

❖ *Zijn er onbewusten bij?*

Wij nemen aan, dat zij die opklimmen ondermeer uit het dierenrijk hier bij zijn.

Mensen vinden dat ook zo vreemd. Er zijn mensen, die zeggen, dat elk mens een zieltje moet zijn, dat opnieuw geschapen wordt. Het moet ergens vandaan komen. Bij dat "ergens" denkt u aan een reservebank, waarop dus de aankomende mens zit te wachten totdat hij het veld in mag. Dat is misschien wel waar, maar aarde in haar stoffelijke vorm heeft scholingsbetekenis. Je zou het kunnen vergelijken met een bepaald type school. Zeg een Mavo. Degenen, die gradueren, gaan dus naar een andere school. Dat betekent, dat iemand op aarde geestelijk een bepaald peil bereikt heeft, op aarde niet meer als mens terug zal komen. Dat al degenen, die een klas doorlopen hebben, maar nog niet de hoogste, op die aarde terug zullen komen, tot zij die hoogste klas gevolgd hebben. Er zijn er, die blijven zitten, wel overgaan, maar toch een menselijk bestaan nodig hebben. Daar heeft u dan een aardig aandeel van, zeg maar de bewusteren, die op aarde dan toch ook incarneren. Waarom zou er zo'n groot verschil zijn tussen de goddelijke vonk in een mens en in een mus? Er is een goddelijke vonk, er kan zich een bewustzijn om heen groeperen. De mus zal niet als mens incarneren, maar er zijn vele tussenvormen, waarbij bijvoorbeeld een dolfin of een walvis. Walvissen zijn de laatste tijd nogal uitgeroeid. Het zijn wezens met een sociaal begrip, een onderlinge samenleving, met zelfverloochening in bepaalde gevallen. Je kunt zeggen, dat dat geen mensen zijn. Neen, natuurlijk niet, in hun vorm niet. In hun denken ook niet, dat wordt anders bepaald. Het wordt voor een groot gedeelte door de groepsgeest geleid. Zij komen echter op een punt, waarbij ze in zichzelf voldoende waarden hebben om te kunnen antwoorden, ook op menselijke factoren. Ze komen in de geest terecht en ze ontwikkelen zichzelf tot zeg maar een aankomend mens. Zij warden zich van menselijk bestaan bewust. Dat zij ook bij hun keuze dan heel vaak geleid warden door factoren uit een vroeger bestaan, is waar. Daarbij zullen instincthandelingen en dergelijke natuurlijk een grote rol spelen, dat is voor hen attractief. Als mens leren ze dan weer, dat dit maar een bepaalde betekenis heeft en dat er andere mogelijkheden zijn. In een volgende incarnatie kunnen ze al weer werkelijk en vrij mens zijn.

❖ *Betekent dat dan dat het geestelijk peil op den duur betrekkelijk constant op de wereld blijft? Als dat zo is, betekent dat, dat wereldvrede en verbetering van de aarde altijd een wens blijft.*

Als een perfectie, ja. Je kunt natuurlijk wel zeggen, dat niet elke klas hetzelfde is. Als je onderwijzer bent of geweest bent, weet je dat. Je kunt klassen hebben, die op de een of andere manier harmonisch zijn. Het gaat allemaal vlot, ze helpen elkaar beter. De gemiddelde prestatie van de school als zodanig is in dat jaar veel hoger dan het daaropvolgende jaar. Niet alleen een kwestie van leerlingen, die overgaan, maar in termen wat feitelijk geleerd is, wat feitelijk bereikt is. Het blijft fluctueren. Er is geen evolutie, waarbij de mens steeds hoger, geestelijk en stoffelijk, begaafd en bewust wordt en toch op de aarde blijft terugkeren.

Er komt namelijk een ogenblik, dat de ervaringsmogelijkheid, die de menselijke vorm en de menselijke samenleving bieden, niets nieuws meer kunnen geven, dus geen verdere ontplooiingsmogelijkheid bieden. Je zou dan als geest gek zijn om terug te gaan, tenzij je dus als kwekeling weer voor de klas wilt gaan staan. Dus dat je een soort leraarschap gaat ambiëren. In dat geval keer je natuurlijk wel terug. Je doet dat dan eigenlijk met een bewuste achtergrond. Je weet dus veel meer dan de klassen weten, minstens zoveel als men in alle

klassen kan leren. Je staat er dan een beetje buiten wat inzicht en kennis betreft. Die mogelijkheid van terugkeer is er dus wel. Je kunt de mensen ook weer niet meer leren, dan ze nodig hebben om de school met goed gevolg te doorlopen. Kunt u deze vergelijking volgen?

Ook voor hen komt echter het ogenblik, dat ze de school verlaten en eventueel met een andere studie gaan beginnen, een andere richting gaan kiezen, misschien, zowel geestelijk of anderszins hun ontwikkeling gaan voortzetten, maar niet meer als mens en niet meer op aarde.

❖ *Is het niet mogelijk, dat degene, die zich in willen zetten als kwekeling of om de wereld te verbeteren, zichzelf zodanig zouden sturen, dat mensen inderdaad op dat niveau vooruit gaan?*

Op het ogenblik, dat de mens geestelijk een bepaald niveau bereikt heeft, incarneert hij niet meer. Dat wil zeggen, men kan tijdelijk wel een top hebben, maar die top vlakt automatisch af. Wat is het geval, al degenen, die die rijpheid hebben, gaan over en incarneren niet meer in menselijke vorm. Wat overblijft, zijn de onrijpen, die komen alleen terug. Zo is er inderdaad een soort grens gesteld, die dan wel fluctueert, zoals we nu hebben vastgesteld, maar toch binnen tamelijk nauwe grenzen eigenlijk. Zoals we ook aan het begin een zekere fluctuatie kunnen zien. De ene keer zullen lagere bewustzijnswaarden in de eerste klas terecht komen, dan de andere keer. Zo groot is dat verschil niet, dat dit in de geschiedenis van de mensheid als zodanig een beslissende inwerking zou kunnen hebben.

❖ *Waar komt het vandaan...*

We zijn allemaal deel van het grote geheel. Je moet dat in vergelijkende termen zeggen, direct gaat het niet. God is de Schepper, de Alschepper. Buiten God was er niets, God bracht alles uit zich voort. Ook de mug, ook de mens. Dan is datgene, waaruit de mug en de mens bestaan; datgene waardoor de mug en de mens leven; de kracht, die in de mug en in de mens tot uiting komt: God. Niet, dat de vorm God is, maar God is de kracht waardoor de vorm, de vonk en al dat andere mogelijk is. Op het ogenblik, dat je terugkeert tot God, is de vorm overbodig. Zo simpel kun je het eigenlijk zeggen. Het is natuurlijk een gelijkenis, want er zit veel meer aan vast.

❖ .....

Mag ik een paar uitvallen op eigen gelegenheid wagen. Ik gebruik dat woord God omdat u het gebruikt. God is een door de mens ontzettend vaak gebruikt woord, waarvan hij eigenlijk niet weet wat het betekent. Met andere woorden God is een abstractie, waaronder wij het onvoorstelbare als mens proberen aan te duiden en waarin we dus het geheel van onze verwachtingen en illusies en angsten en wat dies meer zij onder kunnen brengen. Dat is de menselijke benadering. Op het ogenblik, dat ik zeg: God wil, dan weet ik niet wat God wil. Er zijn heel veel mensen, die zeggen, dat God wil, God wenst, God eist en dan komen er een aantal voorwaarden. Wie zegt dat? Dat zeggen die mensen. Hebben ze gelijk? Voor zichzelf wel, dat is mogelijk. Een mens, die diep in zichzelf gaat, kan een goddelijke wil erkennen. De goddelijke wil kan nooit algemeen geldend zijn. Hij kan alleen gelden voor zichzelf. Op het ogenblik, dat hij dat aanvaardt is er niets aan de hand. Op het ogenblik, dat hij zegt, dat het voor hem waar is en dus ook voor iedereen, verandert hij ongeveer in een Popeye, die tot de wereld roept: "Ik vind spinazie lekker, dus moeten jullie ze eten." Dat is mijn grote bezwaar. Wanneer de mensen bezig zijn, ook over onze wereld, hebben ze daar een vaste voorstelling van. "We hebben een huisje in Zomerland gebouwd." Dat is natuurlijk goedkoop bouwen, dat geef ik toe. Dat huisje is er wel, dat hebben ze in gedachten gebouwd. Het gedachtebeeld zal voor hen van kracht zijn, totdat ze beseffen, dat het alleen uit henzelf voortkomt en in feite onbelangrijk is. Dan verdwijnt het voor hen. Dat betekent dus niet, dat je een ander kunt uitnodigen en zeggen, dat je een mooi huisje gebouwd hebt in Zomerland en dat hij maar even mee moet gaan kijken. Dat kan pas als er voldoende harmonie tussen beiden bestaat, waardoor men elkaar het beeld kan overdragen. Als je dat hoort over Zomerland, daar wordt zo ontzettend over geroddeld, weet u dat? Ja, Zomerland, daar zijn straten, pleinen, koren die zingen. Er zijn gezellige dorpjes, er is een universiteit, er is een meditatieschool in de bergen, noem maar op. En dan degenen, die zeggen: "We werken er ook wel eens", Per slot van rekening moet je je uithangbord overal uitsteken, zei de dokter, die patiënten zocht.

❖ *Is er ook een kerk?*

Ja, die is er ook hoor. Er is zelfs een hemel, waar een hele hoop mensen naar hun eigen illusies zitten te staren, terwijl ze halleluja zitten te zingen, totdat ze tot de conclusie komen,

dat een zich steeds herhalend beeld een voortdurend grotere verveling betekent. Dan vragen ze zich af of het waar is en zien ze, dat er nog meer is. Ik wil maar zeggen, dat alles mogelijk en denkbaar is in Zomerland. In de sferen, die daar op gelijken, de meer duistere sferen, daar is ook het een en ander mogelijk. Desnoods gehoornde duivels met extra lange staarten en mestvorken om de verdoemden bij elkaar te schuiven. Met een complete braderie, waar alle martelingen warden uitgesteld en een patates frites kraam, waar je in de kokende olie wordt gebraden voor eeuwig. Dat is er, als er mensen zijn, die het zich zo denken. Die menen, dat zij schuldig zijn en daardoor zichzelf die kwellingen aandoen. Een ander gelooft misschien aan de duistere grotten, waar je doorboord wordt door de pijlen van de boogschutter. De grotten van de vraatzuchtige monsters, die je benaderen en verscheuren, steeds weer. Als ze zo denken, dan zijn ze er. Dat wil echter niet zeggen, dat ze een objectieve waarheid zijn. Ze bestaan buiten het denken. Zomerland is denken. Alles wat men er over vertelt, kan een persoonlijke waarheid zijn, zonder dat het een algemene waarheid of zelfs maar een algemene erkenningsmogelijkheid omvat. Dat probeer ik duidelijk te maken. Dan maak ik een kleine volte, want we zijn bezig over die hiërarchische verhoudingen, die structuren. Wanneer u denkt in een structuur, dan bestaat ze voor u. U zult dan elk contact met anderen indelen in de volgens u bestaande structuur, zonder dat u daar ooit de volledige waarheid in kunt uitdrukken. Pas wanneer het beeld wegvalt van de vaste relatie en daarvoor in de plaats de wederkerige aanvulling, het harmonische contact komt, dan kunt u wel de werkelijkheid gaan benaderen. Dat probeer ik u duidelijk te maken en ik geloof, dat ik daar – althans enigszins – in ben geslaagd. Heeft u hierop nog commentaar?

❖ *Als men hier uitgestudeerd is, kan men dan ergens anders op een andere planeet verder gaan?*

Ja, dat kan wel. Er zijn ook heel andere baantjes.

❖ *Als levend wezen?*

Als je daarvoor geschikt bent, kun je bijvoorbeeld nog een tijdje planetoïde of planeet worden, of als je wat hoger op gaat, misschien ook nog zon, ster dus. Je kunt misschien deel warden van de veldkracht van de kosmische nevel, dat is allemaal mogelijk. Je kunt ook op aarde terugkeren om mijnentwege de stamgeest, de groepsgeest worden, van noem maar op de aardappels.

❖ *Hebben dieren, planten een aparte groepsgeest?*

Je kunt niet zeggen, dat elke variëteit een afzonderlijke groepsgeest heeft. Je kunt wel zeggen, dat op het ogenblik van de erfelijke factor een verwijdering is gekomen van ongeveer 20% van de eigenschappen, dan valt zo'n variëteit onder een nieuwe heerser, een nieuwe kracht. Dan zul je ook zien, dat de groepsgeest als zodanig zich specifiek gaat bezighouden met deze ontwikkeling. De rassengeest, die dus het geheel van de soort overziet, blijft ook daar nog invloed op houden, omdat het grondpatroon niet zonder meer verloochend kan warden. Het kan wel gevarieerd worden.

❖ *Hangt dat af van het contact met de mensen, dat de variëteit verandert kan warden. Als een mens contact heeft met katten, kan een kat dan door aanraking bijvoorbeeld leren...*

U kunt het ras niet veranderen, maar u kunt binnen het kader van de bepaalde rasemotionaliteit en instinctieve reactie mogelijkheid, plus het beperkte denken eigen aan het dier, wel degelijk reacties opwekken, waardoor het dier komt tot een mate van onzelfzuchtigheid, uitgedrukt dus in de termen van zijn eigen levenscondities en vorige conditionering. U kunt het dier daarnaast brengen tot een sublimatie van een deel van zijn eigen kwaliteiten ten believe misschien van u, het zoeken van een harmonie. De emotionele responsibiliteit neemt enorm toe. Dat betekent weer, dat hier ervaringen warden opgedaan, waardoor het dier, wanneer het eenmaal dood is, de diervorm niet zonder meer aanvaardbaar zal vinden en dus een vorm zal zoeken, waarin een grotere expressiemogelijkheid bestaat.

Als laatste wil ik dit nog zeggen, ik hoop niet, dat u zich geërgerd heeft aan hetgeen ik heb gezegd ten aanzien van de bijbel, de evangeliën, ten aanzien van de voorstellingen, die mensen hebben van hiërarchieën en dergelijke, U hoeft dit van mij niet te aanvaarden. Alleen dacht ik, dat ik argumenten heb aangedragen waarover u zou kunnen nadenken; het belangrijkste is misschien wel, dat u beseft hoe betrekkelijk zogenaamde zekerheden vaak zijn. Heel veel dingen neem je aan als zeker, zonder dat ze zeker zijn. Als je dat beseft, zul je meer bereid zijn om naar anderen te luisteren, je zult meer geneigd zijn je visie aan anderen

dwingend op te leggen. Je zult bovenal bereid zijn te aanvaarden, dat consequenties, die jij zelf aanvaardt van een innerlijke waarheid, niet noodzakelijkerwijze voor anderen behoeven te bestaan. Als je dit beseft is het eerste punt van werkelijke harmonie en van werkelijke toenemende bewustwording voor u aangebroken. Achter vele bijkomstigheden was dat toch ook wel een klein beetje het doel van mijn reactie op de door u gestelde onderwerpen.

Ik dank u voor uw aandacht en wens u verder een aangename en zegenrijke avond.

HET SCHONE WOORD

Illusie, Venus, Verkiezing

Oh, wat een illusie als men denkt Venus te bepalen door een verkiezing.

Een vreemde ster, een wonderlijk gedoe, in wolken verhuld.

Legende, waar men in een doel meent toch te zijn het betere zijn dan mensen nu nog kennen.

Illusie, dat er eens zal zijn een kracht die mensen zal verbieden zichzelf om te brengen.

Ach mensen, je kunt tranen plengen.

Je kunt zeggen: ik heb Mars, Venus, ik heb de maan verkozen, maar niemand luistert als het brandt.

En als dat, wat je vaderland genoemd hebt, wordt een vlakke, kaal en grijs van as.

Geen hemelruiters, die de menselijke fout bedwingen, slechts mensen zelf, die niet van oorlog zingen, maar in zichzelf vrede kennen en vrede anderen geven zonder hen te dwingen ook naar deze norm te leven.

Die kunnen door illusies heen een werkelijkheid doen ontstaan, waarbij de verre baan van Venus vol van edele wezens verbleekt, en het verkiezen van het medemenselijk zijn.

Meer ware woorden spreekt dan alle filosofen van heel deez' aard, te enigerlei tijd ooit zich hebben neergeschreven. Want wie in zich de vrede kent uit zich de vrede een andere geeft, die in zichzelf altijd streeft naar Licht en Licht met anderen deelt, doorbreekt de illusie, die rond het menselijk wezen speelt en vindt een eeuwige werkelijkheid in zijn verkiezing van een zijn met God en hij bepaalt daarmee het lot voor allen, die met hem op weg naar waarheid zijn.